

EURÓPSKE VZDELÁVACIE PROGRAMY A VÝUČBA CUDZÍCH JAZYKOV

EUROPEAN EDUCATIONAL PROGRAMS AND FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Hana Borsuková

Anotácia:

Príspevok sa zaoberá obsahom, priebehom a cieľmi troch konkrétnych projektov Leonardo da Vinci, ktoré predložili učitelia nemeckého jazyka FEM SPU v Nitre. V príspevku sa pozitívne hodnotí táto možnosť účasti na mobilitných aktivitách, ktorú poskytuje Európska únia učiteľom cudzích jazykov z prístupových krajín. Didaktickým transferom poznatkov z mobilitných projektov a ich implementáciou do vzdelávacieho procesu sa zefektívni proces nadobúdania odbornej cudzojazyčnej kompetencie študentov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Kľúčové slová:

mobilitný projekt, Európska únia, znalosť cudzích jazykov, odborný jazyk, vzdelávací proces,

Abstract:

In the paper the content and aims of three Leonardo da Vinci projects submitted by the German language teachers of the Faculty of Economics and Management, Slovak Agricultural University in Nitra, are discussed. The opportunity to participate in mobility activities provided by the European Union to foreign language teachers from the accession countries, is positively evaluated. The didactic transfer of information acquired from mobility projects and the implementation in the educational process will effectively contribute to the improvement of foreign language competence for specific purposes of SAU students.

Keywords:

mobility project, European Union, foreign language skills, language for specific purposes, educational process

ÚVOD

Integračný proces v európskom regióne akcentuje znalosť cudzieho jazyka, ktorá sa stáva nevyhnutným predpokladom absolventov VŠ pre ich úspešnú integráciu do trhu práce. Pritom je už dávnejšie zrejmé, že v inštitúciách a podnikoch EU sa jazykové znalosti neobmedzia iba na angličtinu, ale v multiregionálnom komplexe budú potrební odborníci ovládajúci viacero cudzích jazykov. Túto skutočnosť si už dávnejšie uvedomujú európske inštitúcie, ktoré prostredníctvom svojich vzdelávacích programov ako sú TEMPUS, SOCRATES-ERASMUS, CEEPUS, LINGUA, LEONARDO DA VINCI a iné umožňujú účasť študentov a učiteľov na najrôznejších mobilitných aktivitách. KOJV FEM SPU v Nitre od začiatku bola a stále aj je veľmi aktívna v podávaní a realizácii edukačných projektov. V nedávnej minulosti bola azda najvýznamnejšou aktivitou participácia katedry na programe TEMPUS JEP 1117 „Výučba moderných európskych jazykov na československých poľnohospodárskych univerzitách“ a v súčasnosti ide najmä o projekty Leonardo da Vinci, ktoré vznikajú v rámci Akčného programu Európskeho spoločenstva na podporu odborného vzdelávania.

METÓDY A VÝSLEDKY

Neoddeliteľnú súčasť odbornej prípravy predstavuje znalosť cudzích jazykov a to nielen jeho všeobecnej zložky ale najmä odborného jazyka. V odbornom jazykovom vzdelávaní sa do popredia dostávajú predovšetkým zručnosti, ktorých osvojenie umožňuje edukantovi stať sa komunikatívne kompetentným vo svojom odbore. Aj z tohto dôvodu patrí v mobilných aktivitách Leonarda výmena učiteľov v oblasti jazykových kompetencií k prioritám vzdelávacích projektov. Národnou agentúrou Leonardo da Vinci schválených a EU financovaných bolo viacero projektov vypracovaných učiteľmi KOJV a to jeden pre oblasť anglického jazyka, dva zamerané na španielčinu a tri projekty, z ktorých dva už boli realizované, vypracovali učitelia nemeckého jazyka. Význam týchto aktivít prispieva k výskumu a aplikácii nových poznatkov a efektívnych technologických postupov cudzojazyčného vyučovania a tým k zlepšovaniu cudzojazyčnej kompetencie študentov SPU a v konečnom dôsledku - prostredníctvom diseminácie - aj k efektívnejšiemu sprostredkovaniu odborného jazyka aj na ďalších vzdelávacích pracoviskách.

DISKUSIA

Zámerom predloženého príspevku je oboznámenie s cieľom, priebehom a čiastočne aj s výsledkami troch projektov, ktoré vypracoval tím učiteľov nemeckého jazyka KOJV. Na zefektívnenie dištančného vzdelávania v oblasti nemeckého jazyka bol zameraný mobilný projekt SK/01/AA/F/EX 102587 „Odborný jazyk v dištančnej forme univerzitného vzdelávania“. Dištančná forma vzdelávania má dôležité miesto pri zefektívnení procesu nadobúdania cudzojazyčnej komunikatívnej kompetencie najmä prostredníctvom informačných technológií a implementáciou multimédií vo vzdelávaní a samovzdelávaní. Na FEM sa táto forma vzdelávania realizuje v bakalárskom štúdiu študijného odboru Riadenie v poľnohospodárstve a už od začiatku sa veľká pozornosť venuje vypracovaniu koncepcie a zostavovaniu špecifických učebných pomôcok. V našom prípade išlo o dosiahnutí kompatibilnosti spomínaného edukačného projektu pre dištančné vzdelávanie s poprednými európskymi pracoviskami v oblasti nemeckého ekonomického jazyka. Zahraničným partnerom v projekte bol Inštitút pre medzinárodnú komunikáciu (Institut für Internationale Kommunikation) pri Univerzite v Düsseldorfe, kde dištančné vzdelávanie patrí k ťažiskovým formám odborného jazykového vzdelávania a hospodárskej praxe. Pobyt na inštitúte, konzultácie s partnerom a firmami realizujúcimi ďalšie vzdelávanie pracovníkov v systéme vnútropodnikovej edukácie prispeli k upresneniu obsahového zamerania projektu i jeho formálnej stránky. Pracovníci Inštitútu zostavujú študijné materiály a testy pre dištančné vzdelávanie a ponúkajú študentom univerzity ale najmä učiteľom jazykov rozličné kurzy, napr. odbornej hospodárskej nemčiny, tvorby www projektov, sprostredkovaniu gramatiky dištančnou formou, využívanie IKT v cudzojazyčnej výučbe a pod.

Výsledky projektu a skúsenosti z pobytu boli priamo zakomponované do študijného programu dištančného vzdelávania na FEM v disciplíne Odborný nemecký jazyk. Z hľadiska budúceho uplatnenia absolventov fakulty v európskom kontexte boli do curricula daného predmetu zahrnuté odborné témy relevantné pre súčasnú ekonomiku. Na základe ich didaktického spracovania zodpovedajúceho zásadám platným pre tvorbu študijných materiálov pre dištančné vzdelávanie vznikla učebná pomôcka Nemecký jazyk pre ekonómov. Pri vnútrofakultnom hodnotení 30 tlačенých učebných materiálov pre dištančné vzdelávanie získala táto učebná pomôcka 1. miesto.

Projekt SK/03/AF/EX-301562 „Harmonizácia jazykových prostriedkov v nemecko-slovenskej komunikácii“ bol realizovaný v roku 2004. Cieľom projektu bolo porovnať výrazové prostriedky v oblasti obchodnej komunikácie v bankovníctve z hľadiska obsahového i terminologického a to s prihliadnutím na použité európske štandardy a ich socio-kultúrnu dimenziu. V spolupráci s nemeckým partnerom, bankovým subjektom Treucom Finanzdienstleistungen AG, ktorý poskytuje služby finančného poradenstva a správy majetku ako aj prostredníctvom odborných konzultácií s ďalšími inštitúciami finančného sektoru a

s pracovníkmi Inštitútu pre vzdelávanie odborníkov v bankovom sektore vo Frankfurte. Ozrejmova sa a zisťovala paleta produktov, typické procesy v banke, komunikačné stratégie v obchodných rokovaníach, zvláštnosti a spoločné črty obchodnej komunikácie. Nové trendy v obchodnej komunikácii finančných sektorov sa analyzovali z kontrastívneho pohľadu so slovenskou skutočnosťou a ich didaktický transfer do pedagogického procesu FEM ako aj iných ekonomických fakúlt posilní komunikatívnu kompetenciu študentov v nemeckom odbornom jazyku v oblasti finančníctva a bankovníctva s dôrazom na terminologické odlišnosti, interkultúrne zvláštnosti a stratégie v komunikácii s potenciálnymi nemeckými partnermi.

Zámerom tretieho pripravovaného a už schváleného projektu Leonardo SK/04/A/F/EX-401584 „Prípadové štúdie ako prostriedok rozvíjania kľúčových kvalifikácií v odbornej jazykovej príprave“ je vypracovanie prípadových štúdií pre disciplínu nemecký odborný jazyk pre študentov agrárnych vied a ich implementácia do edukačného procesu. Prípadové štúdie, ktoré sú známe viac študentom ekonomických odborov v odbornej jazykovej príprave študentov agrárnych vied absentujú a pritom predstavujú jednu z veľmi dôležitých faktorov edukácie vysokoškolákov. V pedagogickom procese simulujú situáciu, ktorá je blízka reálnej praxi resp. spočíva v skutočnej udalosti. Riešenie prípadových štúdií predstavujú celý súbor aktivít, ktoré pokiaľ sa nacvičujú opakovane, pomáhajú budúcemu odborníkovi získať spôsobilosť pre úspešné fungovania v pracovnom procese. Cieľom projektu je dosiahnuť prostredníctvom prípadných štúdií väčšiu prepojenosť výučby odbornej poľnohospodárskej nemčiny s reálnou praxou a tak pripraviť absolventov našej univerzity na ich úspešné účinkovanie v profesijnom živote. Počas mobilitej aktivity v Centre cudzích jazykov Univerzity Tübingen zosumarizujú účastníčky výmeny textový materiál a zostavia tematicky relevantné prípadové štúdie pre výučbu nemeckého poľnohospodárskeho jazyka. S cieľom zefektívniť odbornú jazykovú prípravu študentov SPU budú prípadné štúdie doplnkovým učebným materiálom pre už existujúce skriptá Poľnohospodárska nemčina a budú mať osobitné využitie v odbornej jazykovej príprave doktorandov a samozrejme môžu byť využiteľné aj v špecializovaných vzdelávacích programoch pre cieľové skupiny záujemcov z praxe.

ZÁVER

Vzdelávacie projektové mobility učiteľov cudzích jazykov katedier odborného jazykového vzdelávania slovenských univerzít sú neoceniteľnou pomocou, ktorú Európska komisia poskytuje pedagógom na prehĺbenie ich odbornej kvalifikácie, získavanie inovatívnych prístupov v oblasti odbornej prípravy a prispievajú tak k skvalitneniu odbornej jazykovej prípravy a lepšej pripravenosti absolventov na spoločnom európskom trhu práce.

Literatúra:

- BORSUKOVÁ, H., TROŠOKOVÁ, Ľ., WREDE, O.: Vo Frankfurte s projektom Leonardo da Vinci. In: Poľnohospodár, č. 20, ročník 48, 2004 Nitra, s. 2. ISSN 1336-2909
- BORSUKOVÁ a kol.: Nemecký jazyk pre ekonómov. Učebné texty pre dištančné štúdium. SPU Nitra 2003, 126 s. ISBN 80-8069-291-2
- JAKABOVIČOVÁ, J.: Inovačné metódy vo výučbe cudzích jazykov. In: Zborník vedeckých prác z konferencie MVD. SPU Nitra 1998
- ROHAĽOVÁ, E.: K niektorým aktuálnym problémom súčasného výchovno-vzdelávacieho systému na FEM. In: Zborník z Medzinárodného vedeckého seminára Katedry pedagogiky a psychológie, SPU Nitra 1999
- UŽÁKOVÁ, M.: Realistic Goals In ESP Syllabus. In: Aplikácia teoretických a praktických poznatkov vo vyučovaní odborného jazyka. SPU Nitra 1997, s. 115-121. ISBN 80-7137-389-3

Kontaktná adresa autora:

doc. PaedDr. Hana Borsuková, CSc.
Katedra odborného jazykového vzdelávania FEM SPU
Tr. A.Hlinku č. 2, 949 76 Nitra, SR
e-mail: Hana.Borsukova@fem.uniag.sk, tel.: 0421/376508 542

